

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 40/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici od 29.03.2022. godine, utvrdio je

POLITIKU CENTRALNE BANKE CRNE GORE U VEZI SA IZAZOVIMA KLIMATSKIH PROMJENA

1. Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) izražava zabrinutost u vezi sa efektima klimatskih promjena koje imaju značajan uticaj na ekonomski razvoj i finansijsku i monetarnu stabilnost na globalnom nivou. Imajući u vidu da klimatske promjene predstavljaju jedan od najvećih izazova sa kojim se svijet suočava, Centralna banka prepoznaje važnost prelaska na zelenu ekonomiju, ozelenjavanja finansijskog sistema i širenja ponude “zelenih finansijskih proizvoda” usmjerenih ka klijentima čije aktivnosti doprinose očuvanju životne sredine i smanjivanju klimatskih rizika i rješavanju problema koje nose klimatske promjene, kao i važnost uvođenja “zelenog poslovanja” kreditnih institucija i drugih pružalaca finansijskih usluga (u daljem tekstu: kreditne institucije) i Centralne banke primjenom energetske efikasnosti, razvojem online pristupa njihovim uslugama i sl. S obzirom na to da klimatski rizici utiču na finansijske rizike, a finansijski rizici na stabilnost i sigurnost finansijskog sistema, Centralna banka ukazuje da je neophodno da kreditne institucije identifikuju i prate klimatske rizike, njihovu izloženost ovim rizicima i da ih uključe u svoje poslovanje, a da centralne banke, kao regulatori i supervizori finansijskog sistema, u okviru svojih nadležnosti i uz očuvanje nezavisnosti, treba da ukazuju na ove rizike, prate ih i ocjenjuju otpornost na njih.
2. Polazeći od ustavne odgovornosti Centralne banke za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema, kao i od vizionarskih i temeljnih vrijednosti sadržanih u Deklaraciji o ekološkoj državi Crnoj Gori koju je donijela Skupština Republike Crne Gore 20. septembra 1991. godine, određenja Crne Gore kao ekološke države u Ustavu Crne Gore iz 2007. godine, ciljeva Pariskog sporazuma o klimatskim promjenama (COP21) iz 2015. godine, Glazgovskog klimatskog pakta (COP26) iz 2021. godine za smanjenje globalnog zagrijavanja i opredjeljenja Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine iz 2015. godine, Centralna banka će, u skladu sa svojim nadležnostima, raspoloživim instrumentima i resursima, voditi politiku aktivnog djelovanja na jačanje otpornosti finansijskog sistema na izazove klimatskih promjena, sa ciljem smanjivanja negativnog uticaja klimatskih promjena na finansijski sistem i posvećivanja ozelenjavanju finansijskog sistema, preduzimajući aktivnosti usmjerene naročito na:
 - učlanjenje u međunarodne organizacije koje se bave klimatskim promjenama i ozelenjavanjem finansijskog sistema, a posebno na učlanjenje u Mrežu centralnih banaka i supervizora za ozelenjavanje finansijskog sistema (NGFS), kao i učešću u radnim grupama i inicijativama (npr. radna grupa o klimatskim promjenama Bečke inicijative) sa ciljem razmjene iskustva i najbolje prakse u oblasti upravljanja klimatskim rizicima u finansijskom sistemu i mobilisanju kapitala za zelena i niskokarbonska ulaganja u širem kontekstu ekološki održivog razvoja;

- razvoj stručnih i analitičkih kapaciteta za prepoznavanje, razumijevanje, procjenu i praćenje klimatskih rizika u različitim oblastima iz svoje nadležnosti, a posebno u oblastima finansijske stabilnosti, kontrole poslovanja kreditnih institucija, istraživanja, upravljanja međunarodnim rezervama i upravljanja operativnim rizikom;
- integrisanje kriterijuma održivosti i opredjeljenja o smanjenju uticaja klimatskih rizika u politike, strategije i prudencijalnu regulativu Centralne banke;
- uključivanje klimatskih rizika u supervizorska očekivanja, imajući u vidu određenja Vodiča Evropske centralne banke o klimatskim i ekološkim rizicima, kako da kreditne institucije prepoznaju i upravljaju klimatskim rizicima;
- podsticanje otvorenog dijaloga sa kreditnim institucijama u pravcu promovisanja integracije klimatskih i ekoloških rizika u okvir za upravljanje rizicima;
- razvijanje metodologije nadzora za rizike vezane za klimu i životnu sredinu i sve povezane zahtjeve nadzora kojom bi se utvrdili indikatori i sistem prikupljanja podataka;
- integrisanje fizičkih i tranzicionih rizika povezanih sa klimatskim promjenama u makroekonomsko modeliranje i modele za stresno testiranje;
- procjenu svog ugljeničnog otiska i postavljanje standarda za njegovo smanjenje;
- prelazak na korišćenje obnovljivih izvora energije i smanjenje štetnog uticaja na životnu sredinu;
- kontinuiranu edukaciju svojih zaposlenih sa ciljem sticanja i unapređenja znanja i vještina u oblasti klimatskih promjena i smanjenja njihovog negativnog uticaja na ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke;
- podržavanje aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti društva o značaju klimatskih promjena i efektima njihovog uticaja na finansijski sistem i životnu sredinu, kao i na sveukupni kvalitet života.

3. Ova politika realizovaće se kroz Akcioni plan za njeno sprovođenje, koji će guverner Centralne banke donijeti do kraja 2022. godine.

4. Ova politika objavljuje se na internet stranici Centralne banke Crne Gore.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Br.0101-2486-16/2022
Podgorica, 29.03.2022. godine

PREDSJEDAJUĆI

GUVERNER

dr Radoje Žugić, s.r.